Q. D. B. V.

JUS TERTII ORTHODOXI

CIRCA CAUSSAM

JESUITICO-JANSENIANAM,

DISSERTATIONE HISTORICO-THEOLOGICA DEDUCTUM,

ab

ÆGIDIO STRAUCHIO,

S.S. Theol. Doct. Hiſtoriarum & Mathem. Prof. Publ.

WITTEBERGÆ,

2 Typis & Impenſis MICHAELIS Wendt.

ANNO M DC LXIII.

293

Digitized by Google

בג״ה:

MOrbum non ſentire amplius, calamitatum ægroti maxima eſt, & mortis prodromus; Tunc enim abitum è corpore meditari anima, & ultima imminere ſolent, non confligente amplius cum morbo vitali ſpiritu, quod hic ab illo ſe ſuperatum eſſe animadvertat, hoſtiq́ prævalenti viribus ultro cedat. Quod ſi ad verbi divini normam nos ipſos contemplemur, decumbere poſt lapſum omnes, & ad vitæ noſtræ initium ſceleris olim commiſſi contagionem pertinere, nec leviter tantùm Neophytum infeſtare hoc malum, ſed corrumpere penitus, deprehendimus. Quia enim à capite bona valetudo in omnes vegeta eſt, atq́ erecta, aut langvore demiſſa, uti ad Neronem Senecam *dixiſſe legimus, quid de iis habendum erit, quorum præter caput, & cor ipſum gravisſimò morbò decumbere dicitur,* *Eſ. I, 6.* *conquerente Propheta:* Omne caput langvidum & omne cor mœrens, à planta pedis usq; ad verticem non eſt in eo ſanitas? *Neglectus hic animæ morbus ingraveſcit indies, & foras prodit malum, erumpente copioſò ulcere;* E corde enim, *Matth. XV, 19.* *dicente Salvatore noſtrò,* exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falſa teſtimonia, blaſphemiæ. Hæc ſunt, qnæ coinquinat hominem. *Quodſi ad ſummum illum infelicitatis gradum, cujus tamen origo non fortuna adverſa, ſed ad naturæ corruptionem accedens malitia eſt, quis perveniat, ut obductò letali vulneri callò quòdam, nec cognoſcat amplius, quam decumbat graviter, ut & monitorem & medicum aſpernetur, atq́ de viribus ſuis glorietur potius, in eo quidem ſtatu de ſalute omninò actum eſt, & tanto formidolo-*

[illegible], quanto [illegible], quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ut igitur [illegible] hoc [illegible] [illegible] Medico, [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] occaſione Jeſuitico- Janſenianæ [illegible] agimus. Non quod ignoremus, [illegible] [illegible] hoc [illegible] genus videri, quo [illegible] [illegible] glorianti [illegible] [illegible] [illegible] titillare aures ſolet, ita [illegible], ut [illegible] abeat, ſed quod veritatem penes nos [illegible] [illegible] cognitam omnem aliam, cujus [illegible] [illegible] [illegible] tiam [illegible], unde & Apoſtolum [illegible] [illegible] ΣΕΑΥΤΟΝ [illegible] [illegible]. [illegible] hæc omnia, quæ [illegible] hac [illegible], ut [illegible] feliciter, FAXIT DEUS!

§. I.

UT hiſtoriam litis, quæ Orthodoxis [illegible] de corruptione naturæ noſtræ poſt lapſum, Libero [illegible] & cognatis articulis, intercedit, ab initio [illegible] [illegible] ducamus, quæ de his fidei noſtræ [illegible] [illegible]

Matth. 19. Servator noſter in carne verſatus eſt, [illegible] [illegible]

19. 20. opinia, tum ex aliis colloquiis CHRISTI cum [illegible]

Luc. 18, 11. Phariſæis uſitatis [illegible], tum è gloriatione [illegible]

qui perfectionis ſuæ ſi [illegible] [illegible] enumerat, tum è [illegible]

Act. 26, 5. qui κατὰ τὴν [illegible] [illegible], [illegible]

Rom. VII. & VIII. [illegible] liquet. Scilicet [illegible] [illegible] in fide errores. Liberi arbitrii quoque [illegible] [illegible] dam: In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

Matth 15, 9. [illegible] præcepta, ſed & ſuperaddita [illegible] [illegible] [illegible] ulla macula ſervari poſſe, arrogabant, ſed [illegible], [illegible]

Gen. 6, 5. runt animo ignari mali originalis [illegible] [illegible], [illegible] ut omne ſigmentum cogitationum [illegible] [illegible] omni tempore, & carnis concupiſcentiam [illegible] [illegible] [illegible] indicant, quo in Eccleſia militante [illegible] [illegible]

L. 2. de bell. fectionis gloria impeditur. Sed [illegible] [illegible] de [illegible]

Jud. c. 12. arbitrii poſt lapſum viribus, opinio [illegible], [illegible]

L. 18. Antiq. Joſepho, qui huic Sectæ & ipſe [illegible] [illegible], [illegible]

c. 2. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

gratias diis egit unquam? At quod dives, quod honoratus, quod incolumis. Jovemq́; optimum maximum ob eas res appellant, non quod nos juſtos, temperatos, ſapientes efficiat, ſed quod ſalvos, incolumes, opulentos, copioſos. - - - Judicium hoc omnium mortalium eſt, fortunam à Deo petendam, à ſe ipſo ſumendam eſſe ſapientiam. Quamvis menti delubra & virtuti & fidei conſecremus [illegible] *nobis ipſis ſita videmus: ſpei, ſalutis, opis, victoria* [illegible] *expetenda eſt, &c.* Præ reliquis tamen Gentilium Philoſophis, *Pythagoram* & *Zenonem*, è quorum Scholis egreſſi ſunt alii, quorum numerum nullus mortalium inire poteſt, *Hier*[illegible]

Præfat. in Hier. ſat, quando de Pelagii præcurſoribus, ita ſcribit: *C*[illegible] *in Hieremiam per intervalla dictabam, ut quod dec*[illegible] *eſſet induſtriæ, cum ſubito HÆRESIS PYTHAG*[illegible] *ZENONIS* ἀπαθείας καὶ ἀναμαρτησίας, *id eſt, impa*[illegible]

Ruffino. *impeccantiæ, quæ olim in Origine & dudum in diſcipul*[illegible] *Evagrioq́; Pontico & Joviniano jugulata eſt,* [illegible] *non ſolum in Occidentis, ſed & in Orientis partibus ſibilare* [illegible] *dam Inſulis, præcipueq́; Siciliæ & Rhodi maculare* [illegible] *per dies ſingulos, dum ſecretò docent & publicè negant, &c.*

§. 3. Chriſtianis igitur è Scholis Philoſophorum [illegible] modò, nec eâdem ſemper attentione fidei ſacræ [illegible] quæ de arbitrii libertate didicerant, excid[illegible]unt [illegible] quod deliberatô conſiliô talia ſcripſiſſe eos arbitr[illegible] quæ cum Scriptura non ſatis conveniunt. *Irenæus* cert[illegible] omnium doctrinarum curioſiſſimum exploratorem [illegible] vocat, tum alibi, tum adverſus hæreſes imprimis Libro quarto c. 71. & ſeqq. talia propoſuit, quæ [illegible] obſcurè ſapiunt, quod & *Juſtinus Martyr* [illegible] quando in Apologia ſecunda pro Chriſtianis ad [illegible] ſcripta, quam *Joachimus Perionius*, in Colonienſi [illegible]

B. P. t. 2. p. 47 editione, Latinam fecit, ſequentia immiſcuit: *N*[illegible] *atq́; judiciô genus hominum & res turpes fugere p*[illegible] *ac bonas ſequi, extra cauſam culpam* [illegible] *agunter. Sed ipſum libero arbitrio, li*[illegible] *voluntate* [illegible] *& peccare, docemus hoc modo, hominem* [illegible] *ac facere cernimus. - - - Neq́; enim præmio ac laude dignum* [illegible]

[illegible] Talia multaque alia [illegible],
[illegible] que in eadem
[illegible] Auctoritate [illegible] reperire licet.
[illegible] quod sciam, ne [illegible] Scriptoribus.
[illegible] addidit. Liber [illegible] post [illegible]
[illegible] quam Origenes [illegible]
[illegible]

[illegible] probare [illegible] SANCTI [illegible]

§. 2. [illegible]

[illegible]

dicata & Pelagiani convicti ſunt, quod in ſuperbiam ſacrilegam extollendo Liberum Arbitrium, nullum relinquant locum gratiæ Dei, quâ Chriſtiani ſumus, uti in Synodica Carthaginenſium Epiſtola legitur, vulpinâ aſtutiâ mutaſſe ſententiam videri voluerunt. Nam cum anteà adjutorium gratiæ ad juſtitiam, quâ coram Deo conſiſtere poſſimus, neceſſarium eſſe, abſolutè negarint, poſteà *ADJUTORIUM* Quo ad perfectionem hominis requiri & ipſi agnoverunt, impugnantes adjutorium Sine quo non. Unde *Auguſtinus* paſſim in ſcriptis ſuis, adverſus Pelagianam adjutorii Adamitici cum adjutorio hodierno comparationem, diſputat & imprimis adverſus Julianum ſcribens, rem

L.IV. contr. Julian. c. 3 omnem ita explicat: *Cum ergò divinitus adjuvatur homo, verò tantùm ad capeſſendam perfectionem adjuvatur, quod ipſe voluit, utiq; volens intelligi eum per ſe incipere ſine gratia, quod perficit gratia.*

L.I ad Pontif. c. 18. 19. Et alibi Pelagianorum dictum: *Hominem in bono opere à Dei gratia ſemper adjuvari*, ita intellexiſſe eos referre: quòd homo ſuâ voluntate, nulla Dei gratiâ bonum opus aggreſſus, in ipſo jam opere divinitus adjuvetur, pro meritis ſcilicet voluntatis bonæ, &c. Et quamvis *INGRATORUM*, quos Proſper appellat, ſectæ, ſincerè Grati maſculè ſe oppoſuerint, ac in Concilio Dioſpolitano non tantùm, (quod Hieronymus ob Patronorum qui concilio intererant, facilitatem, miſerabile appellat,) ſed & in Carthaginenſibus & Milevitana Synodis Pelagii opinio communi Orthodoxorum ſententiâ condemnata ſit, radices tamen altiſſimas egit malum, ut funditus extirpari non potuerit. In Galliis enim, & præſertim in Maſſilienſi urbe, ordine Eccleſiaſticô, & inculpatis moribus clariſſimi Viri *Joh. Caſſianus Scytha, Gennadius Maſſilienſis Epiſcopus*, aliiq; ita Pelagii damnarunt dogmata, ut & oppoſitam Auguſtini ſententiam improbarint, & *GRATIAM PRÆVENIENTEM* neceſſariam eſſe aſſerentes quidem, ita tamen rem omnem explicarint, poſſe hominem, Dei ſvaſione præcedente, conſequente conſentiente, *LIBERTATE NATURALI* credere, quibus verbis Semi-Pelagianorum, à dogmate, Maſſilienſium, à loco, [illegible] ſententiam *Vitalis Carthaginenſis* exponit.

§. [illegible] Hæc

§. [illegible] Hæc erroris Romanenſium, qui cum *[illegible]* aſ-
ſeclis confligunt hodie, incunabula fuerunt & primordia; un-
de [illegible] alias, niſi ex his putidis venenatiſq; fontibus doctri-
næ [illegible] Schismatici hauſiſſent? Nec obſtare videmus quic-
quam, quin minus intrepide aſſeramus, mutatis temporibus
[illegible] eandem hodie, quæ Pelagianorum olim fuit, pro-
poni ſententiam. Si hoc unum forſitan exceperis, quod peio-
res adhuc, quam Pelagianorum veterum, de ſummis hiſce
[illegible] myſteriis, Romanenſium, recentiorum ſcilicet,
[illegible]-Pelagianæ Scholæ Doctorum hypotheſes ſint. Non
[illegible] ſecula, quæ non incommodè, tenebra-
[illegible] poſſent, & de quibus Annalium Eccleſiaſticorum *Ad an. 865.*
conditor *Baronius* ita infit: *Romæ tanta tunc fuit barbaries, ut* *n. 14.*
nullus fere fuerit, qui literas didicerit. Item: *Dormiebat tunc* *Ann. 912.*
Christus, planè alto, ut apparet, ſopore in navi. Et alter Eccle- *Chronic.*
ſiæ Romanæ Cardinalis *Bellarminus: Vide*, ait, *Seculum in-* *ann. 970.*
*felix, in quo nulli Scriptores illuſtres, nulla concilia, Pontifices
parum ſoliciti de Republica.* Nec Doctorum, *IRREFRA-
GABILIS, ANGELICI, SERAPHICI, SOLEMNIS,
SUBTILIS, FUNDATISSIMI, ILLUMINATI, RE-
SOLUTI*, & quos alios ſuorum titulos μετὰ πολλῆς φαντασίας
Romanenſes citant, ſententias allegare nunc placet; Alia
potius, quæ themati noſtro afferunt lucem, breviter expo-
nenda ſunt.

§. 6. Dogma igitur, quod in Chriſtobuli perſona *Hie-
ronymus* exponit; *Rogo*, ait, *quæ eſt juſtitia, ut in peccato tenear
erroris, cujus erratum non habet conſcientia? Neſcio me peccaſſe,
& ejus rei, quam neſcio, pœnas luo*; illud ipſum ad fucandam
peccati originalis febricitatem, eos qui Jeſuitarum partes
defendunt, aſſerere, ſi non aliunde, ê *Franciſci Toleti* tamen cla- *Inſtruct. ſac.*
riſſimis verbis innoteſceret; Ita enim is: *Omiſſis aliorum de-* *Lib. 3. c. 1.*
ſcriptionibus, ſic videtur nobis clare & univerſaliter peccatum poſſe *p. 325.*
deſcribi; peccatum eſt receſſus a Regula divina VOLUNTARIUS.
Cui definitioni ſuæ explicationis loco, ſequentia addidit:
*Quantumcunq; occurrant imaginationes turpes & contra fidem
cogitationes, motus etiam carnis, usque ad effuſionem ſeminis pro-*

[illegible] *confiteatur*, [illegible]
Atque hos ipſo principio peccatum originale quod [illegible] peccatum non eſſe, Eccleſiæ Romanæ [illegible] *Pighium* & *Catharinum* ſcripſiſſe, in vulgus notum eſt. [illegible] Arbitrii igitur & Gratiæ divinæ [illegible] dam, Pelagianos ſcilicet, ſequerentur [illegible] dum enim innata Adami integritas [illegible] ſideria, quam ratiocinandi facultatem [illegible] ſuſpicionem poſuit, ita qui congenitæ [illegible] in eodem generis humani fonte [illegible] poſſunt non Liberi arbitrii poſt lapſum vires, [illegible] priſtina naturalium puritate reſiduas [illegible] maximo habere pretio.

Tom. I. Jen. [illegible] § 7. Atque inter hos Liberi arbitrii poſt lapſum [illegible] ſuperiori ſeculo *Eraſmus* [illegible] principem [illegible] meruit. Is enim, ſive Legati Pontificii [illegible] promittentis, conſtituto præmio, ſive, quod [illegible] gloriæ cujuſdam affectus deſiderio & vana [illegible] perſvaſione inductus, adverſus B. Lutherum [illegible] genii ſui vires periclitari cœpit. Propoſitis [illegible] anno 1516. [illegible] de Indulgentiis & [illegible] Pontificii lites apparerent, Theſes [illegible] publicæ diſputationis materia: [illegible] [illegible] ſub præſidio B. Lutheri ſequentes [illegible] diſputandas propoſuit:

Vanum eſt [illegible]

Falſum eſt [illegible]

Falſum eſt [illegible]

Sed neceſſariò elicit actum difformem & malum ſine gratia DEI.

Nec ideò ſequitur, quod ſit naturaliter mala, id eſt, natura mali, ſecundum Manichæos.

Eſt tamen naturaliter & inevitabiliter mala & vitiata natura.

Conceditur, quod voluntas non eſt libera ad tendendum in quodlibet, ſecundum rationem boni ſibi oſtenſum. Contra Scot. Gabr.

Nec eſt in poteſtate ejus velle & nolle quodlibet oſtenſum.

Nec, ſic dicere eſt contra B. Auguſtinum dicentem: Nihil eſt in poteſtate voluntatis ſicut ipſa voluntas.

Abſurdiſſima eſt conſequentia: Homo errans poteſt diligere creaturam ſuper omnia, ergò & DEum. Contra Scot. Gabr.

Nec eſt mirum, quod poteſt ſe conformare dictamini erroneo & non recto.

Imò hoc ei proprium eſt, ut tantummodò erroneo ſeſe conformet & non recto.

Illa potius eſt conſequentia: Homo errans poteſt diligere creaturam, ergò impoſſibile eſt, ut diligat DEum.

Non poteſt homo naturaliter velle, DEum eſſe DEum; Imò vellet, ſe eſſe DEum, & DEum non eſſe DEum.

Diligere DEum ſuper omnia naturaliter, eſt terminus fictus, ſicut Chimera. Contra comm. ferè.

Nec valet ratio Scoti de Forti Politico Rempublicam plus, quam ſeipſum diligente.

Actus amicitiæ non eſt naturæ, ſed gratiæ prævenientis. Contra Gabr.

Non eſt in natura, niſi actus concupiſcentiæ erga DEum.

Omnis actus concupiſcentiæ erga DEum eſt malum & fornicatio Spiritus.

Actus amicitiæ non eſt perfectiſſimus modus faciendi quod in ſe eſt. Nec eſt diſpoſitio perfectiſſima ad gratiam DEI, aut modus convertendi & appropinquandi ad DEum.

Sed eſt actus jam perfectæ converſionis, tempore & naturâ poſterior gratiâ.

Optima & infallibilis ad gratiam præparatio & unica diſpoſitio eſt æterna DEI electio & prædeſtinatio.

Ex parte autem hominis nihil nisi [illegible] gratiæ gratiam præcedit.

[illegible] [illegible].

[illegible] quod [illegible]. Contra omnes Scholaſticos.

Quia opus [illegible] D E I [illegible] fit, & bonum [illegible] [illegible].

Nullum eſt [illegible] peccatum.

[illegible] ſed ſit [illegible]. Contra Philoſophos.

Non efficimur juſti juſta operando, ſed juſti facti operamur juſta. Contra Philoſophos.

Extra gratiam D E I [illegible] gratia [illegible] [illegible].

Omne opus legis ſine gratia DEI, foris apparet bonum, intus eſt peccatum. Contra Scholaſticos.

[illegible] [illegible] omnino [illegible].

[illegible]

Cum [illegible] bona [illegible].

[illegible] [illegible].

[illegible]

§. 8. His & ſimilibus confeſſionibus [illegible] Antonianorum, [illegible] D. Lutheri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ſingulare Spiritu [illegible] [illegible], qui eſt [illegible]

§. 9. Cæterùm cum non tantùm à B. Luthero Liberi Arbitrii arx fortiter expugnata, ſed & inter defenſores ejus, non exigua oborta eſſet diſceptatio, quâ ratione cum Gratiæ divinæ neceſſitate, ad ſalutares omnium hominum conatus in Codice Sacro requiſita, prætenta hactenus Arbitrii noſtri libertas conciliari & Dominicanis prædeterminationis Phyſicæ aſſertoribus, obviam iri poſſit, poſt varia errorum latibula, novam Liberi Arbitrii & Gratiæ divinæ harmoniam Jeſuitæ excogitarunt, cujus baſis uti media quædam, & exploratoria, quemadmodum ab illis quidem explicatur, ſcientia eſt, quam Deo tribuunt; ita de Autore applicationis ſcientiæ mediæ ad hanc materiam non ſatis conveniunt. Communiter quidem *Ludovicum Molinam* Societatis Jeſu Theologum & primarium olim in Eborenſi Academia Theologiæ Profeſſorem, (quô

Appar. Sac. tom. 2. titulo ab *Antonio Poſſevino* inſignitur) fœtus hujus Parentem faciunt; Ita enim *Rodericus ab Arriaga: Pater Molina, ſcribit, PRIMUS hanc ſcientiam expreſſe in DEO eſſe fuse probavit. Quia verò ab homine e Societate videbatur inventa, multi conſpirarunt contra illam, eamq; in Deo reperiri negarunt.* Et

qv. 23. art. 4. & 5. diſp. 1. ipſemet *Molina* ſe opinionis novæ inventorem facit: *Quia res eſt magni momenti ac valde lubrica, ET HÆC NOSTRA RATIO CONCILIANDI LIBERTATEM ARBITRII CUM DIVINA PRÆDESTINATIONE, A NEMINE, QVEM VIDERIM HUC USQVE TRADITA, ideo ſatius hæc duxi paulò fuſius explicare.* Enimverò ſi ad ea, quæ *Petrus Fonſeca Luſitanus* ejusdem Societatis ſcriptor habet, attendamus, huic potius, quam Molinæ *εὕρημα* illud tribuendum erit. Quemadmodum enim Molina ante annum 1588. de hac materia non ſcripſit, ita Fonſeca ab anno 1566. ſe primum

Tom. III. in Met. Ariſt. L. 6. c. 2. qv. 4. Sect. 8. talia propoſuiſſe, ipſe refert. *Ante annos triginta*, ait, *quam hæc ſcriberemus*, (ſcribimus autem annô Domini nonageſimo ſexto ſupra milleſimum & quingenteſimum,) *cum materiam de Providentia divina & prædeſtinatione in publicis prælectionibus eſſemus ingreſſi, multaq; ac graves difficultates, quæ in ea occurrunt, ſe nobis objicerent, nullâ faciliori viâ & ratione putavimus explicari omnes poſſe, quam conſtituenda ea diſtinctione, quam*

pende

ad ea, quæ revera futura ſunt, ſed etiam ad ea, quæ futura eſſent, [illegible]
ſi DEus alium ordinem, diſpoſitionemve in rebus [illegible]
alium mundum creaſſet, aliisque occaſionibus creatas [illegible]
poſuiſſet, quæ tamen nunquam in rerum natura [illegible]
naſcitur quædam diſtinctio hujus ſcientiæ conditionatæ, [illegible]
poſſit conditionata futurorum, alia pure conditionata [illegible]
rum, quæ revera futura non ſunt, qualis erat ea, [illegible]
minus affirmabat, Tyrios & Sidonios pœnitentiam [illegible]
eos ea ſigna facta eſſent, quæ ipſe in Corazain & [illegible]
Ex quibus colligitur, utramq; conditionatam [illegible]
mediam inter naturalem & liberam, ut jam [illegible]
Ad quid autem hæc de conditionata Scientia [illegible]
Ibid. p.127. ſeca, ipſemet perſpicuè indicat, DEUM, vult, antequam [illegible]
conſiderandi noſtro eliceret abſolutum ſuæ voluntatis [illegible]
circa creaturas, cognoviſſe certo & evidenter: quid [illegible]
voluntas creanda, in hac vel illa occaſione, electura [illegible]
ibid. p.145. jectura eſſet, ſi in ea poneretur; Poſt præſcientiam [illegible]
turorum actuum liberorum in ſtatu conditionato bonos [illegible]
tum eſſe à DEO prædefinitos ſeu præordinatos ab æterno, [illegible]
autem, etſi non ſunt prædefiniti, eſſe tamen prædefinitam [illegible]
rum permiſſionem in tempore futuram. Concludit igitur
hâc ratione merito dici, *DEum ſuaviter & juxta* [illegible]
turam concurrere cum creatis voluntatibus: quia primo [illegible]
ſiderationis noſtræ obſervavit, quid illæ in his, vel illis [illegible]
ctura eſſent, ſi in eis ponerentur; tum deinde, quos [illegible]
ſcientia bonos, vel etiam indifferentes fore præſcivit, [illegible]
futuros eſſe decrevit, eisq; occaſiones illis præparavit, [illegible]
actus, & cum quibus circumſtantiis ſciebat creatas voluntates [illegible]
ipſis determinandas: alioquin opinatur, *ſi ante hanc* [illegible]
eos futuros eſſe ſtatueret, non ſuavi ſed rigido, & [illegible]
curſu eorum auctorem ſe faceret. Nec ad eas tantum [illegible]
quæ objectum & ſcopum ordinis naturalis habent, [illegible]
hoc futuribilium, è decreto voluntatis noſtræ, [illegible]
utentis, refert Autor, ſed non minus in negotio [illegible]
næ explorare prius DEUM, quo propriis ſuis viribus [illegible]
tas inclinatura ſit, opinatur, ut generatim verum [illegible]
[illegible]

luntatem creatam ſemper & ubiq; ſe ipſam determinare. Quid autem in converſionis noſtræ & ſalutis negotio Gratiæ divinæ reliquerit Fonſeca, quarta ejus concluſio patefacit: *Creatæ voluntates etſi non determinantur à DEO in tempore ad actus liberos, præparantur tamen ad bonos: Ad malos autem nec determinantur, nec præparantur.* *Ibid. p. 147.*

§. 11. Nova illa, vel verius innovata, veterum Pelagianorum hypotheſis non tantum Autori ejus mirificè placuit, uti eum differentem anteà audivimus, ſed & præter Molinam admiratores benè multos nacta eſt, *Suarezium*, *Vasquezium*, *Robertum Bellarminum*, de Amiſſione Gratiæ L. 2. c. 17. *Becanum* paſſim in Theologia Scholaſtica & Opuſculis, *Adamum Tannerum* Theol. Sch. tom. I. Diſp. 2. qv. 8. Dub. 5. *Mendozam* in Summulis, *Dionyſium Petavium* de Dogmat. Theol. tom. I. L. 4. c. 7. 8. *Rodericum ab Arriaga* Tom. I. Diſp. Theol. Diſp. XXI. & innumeros Jeſuitarum alios. Etſi enim aliqui ſententiam hanc eò, quod ex unius privati Scriptoris nata ingenio erat (verba ſunt Jacobi *Fuligatti*) minimè cenſebant defendi debere à Societate univerſa; attamen ii, qui præerant, aliter declararunt; tum quia noſtrorum Profeſſorum pars major in Academiis eam tuebatur; tum verò, quia judicabat, inprimis idonea ad noſtri ævi hæreſes pervincendas. Atq; ad idem illud DEI per Scientiam mediam ſcrutinium, quo ſponte ſua inclinet voluntas humana, & quâ ratione conſenſurus homo ſit, ſi vocetur, qua non conſenſurus ſit, etiamſi vocetur, *GRATIA CONGRUA*, quam iidem Jeſuitæ vocant, meritò refertur. Fundatur enim ex eorundem Neo-Pelagianorum mente congruitas illa, non in ipſa gratia convertente, ſed in convertendi voluntate ac viribus, quarum prævíſio, ex eorum mente, facit, ut ea gratia dicatur congrua, quæ congruit ingenio hominum vocatorum, & à qua congruentia ipſam Gratiæ *EFFICACIAM* dependere putant, quaſi non eſſentialis & interna ei ſit Divinæ Gratiæ, ſed extrinſecus è circumſtantiis quibuſdam, dum homo hic & nunc atq; adeò congruè vocetur, ortum ſuum habeat. Meminit ejuſdem *Bellarminus*, prolixè autem de eadem egerunt ii, qui pro Fonſecæ & Molinæ, vel communi potius

de vita Bell. L. 3. c. ult.

Bell. L. 1. de Gr. c. 11.

Ibid. c. 12.

C

res [illegible] , diſputarunt , [illegible]
cui Anonymus [illegible] , et habet [illegible]
Auguſtini [illegible] , [illegible]
[illegible] , quæ de [illegible]

[illegible] , major [illegible] quam [illegible]

DEI [illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible] In ſumma [illegible]

[illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] DEO [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] , ad [illegible]

adſcribant, quaſi is magnæ hominum parti eam invideat Gratiam, quam ſolam ſciverit congruam & effectum ſalutarem habituram eſſe, dederit autem, ex intentione propria non niſi inutilem & inefficacem. Non calumnioſè, ſed vere hæc Jeſuitis tribui, propriis Cancellarii Pragenſis *Roderici ab Arriaga* verbis demonſtrabimus. Ita ergò is: *Reſpondeo, diſcretionem non fieri in ſtatu conditionato, ſed in abſoluto, & hunc fieri à DEO præcipue, quatenus dat id, quod ſciebat futurum utile Petro; Judæ vero non dedit id, quod ſciebat futurum utile. Pro quo adverte, in ſtatu conditionato videri Prædeſtinatum & reprobum forte æquales, imo & aliquando reprobum ſub conditione conſenſurum plures, quam prædeſtinatum; v. g. antequam Petrum prædeſtinaret, & Judæ auxilia congrua denegare decreviſſet, vidit Petrum ſub quatuor auxiliis conſenſurum, diſſenſurum verò aliis quatuor: Idem vidit de Juda: ecce ergò per ſcientiam mediam non videt unum ab altero diſcretum, ſed utrumq; æqualem; tunc DEus ex ſpeciali amore erga Petrum, ſelegit unum ex quatuor auxiliis, quibus videbat ipſum reſponſurum; pro Juda verò ſelegit unum ex illis quatuor, quibus eum videbat reſtituturum. Hoc eſt, DEum diſcernere & facere ſpeciale beneficium Petro præ Juda: pro quo beneficio futuritio conditionata & ſcientia media requiruntur quidem in DEO, preciſè tamen ut ſciat modum, quo poſſit unum ab altero diſcernere, tam Petrum a Juda, quam Judam a Petro. Ipſa autem formalis prælatio, ſeu diſcretio conſiſtit in ea voluntate dandi Petro auxilium, quod ſciebat congruum, ſi daretur: hoc autem formaliter a ſolo DEO provenit.* Ita tandem myſterium iniquitatis Jeſuitarum in eo conſiſtit, quod invertant dictum Jehovæ: *Perditio tua ex te Iſrael, Salus tua ex me.* Ex eorum enim mente ita dicendum fuiſſet: *Perditio tua ex me Iſrael, ſalus tua ex Te.* Quam blaſphemam ſententiam & cujus auditum piorum aures horrent, nec Pelagius Jeſuitarum promachus approbaſſet.

Diſp. XXI. Sect. 6.

Oſ. 13, 9.

§. 13. Quæ ab una litigantium parte proferri ſolent, hucusq; explicavimus; Audiamus porrò & alteram certantium partem. *Zeno* igitur, (nam & hujus ſententiæ avos proavosq; nominare placet,) ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ, τῇ καὶ πεισιανακτείῳ καλουμένῃ, uti *Laertius* ait, docens, inter Philoſophos non obſcuri

quá & credant in DEum, & ſecundum DEI præceptum vivant, ut poſſideant Societatem juſtorum. Tali definitione id docere ſtudent, quod DEus perſonas hominum accipiat. Quod alios, ETIAM INVITOS, POST MULTA MALA OPERA TRAHAT AD SALUTEM, ALIOS POST BONA OPERA REJICIAT ET COMPELLAT IN MALUM, QVO PEREANT IN ÆTERNUM. Atq; in eodem errore, etiam poſt mortem Sancti Præſulis Auguſtini, perſtitiſſe quoſdam, Hypognoſtici Autor non obſcurè indicat, refellens, ſub Auguſtini nomine, articulos quoſdam falſo huic impoſitos, cum omnes Prædeſtinatianorum fuerint, quorum *Primus* ita ſe habebat. Quod Dominus noſter Jeſus Chriſtus non pro omnium hominum redemptione ſit paſſus. *Secundus*, quod Deus nolit omnes ſalvare, etiamſi omnes ſalvari velint. *Tertius*, quod Deus majorem partem generis humani ad hoc creet, ut illam perdat in æternum. *Quartus*, quod major pars generis humani ad hoc creetur à Deo, ut non Dei, ſed diaboli faciat voluntatem; *Quintus*, quod peccatorum noſtrorum Autor ſit Deus, & quod malam voluntatem faciat hominum, plasmet ſubſtantiam, quæ naturali motu non poſſit non peccare, &c. Quos & ſimiles articulos *Godeſcalcum* quoque inculcaſſe, uſq; dum flagris & cædibus trucidatus, (ut *Remigius* conqueritur,) libellum ſuum jam pene mortuus in flammam conjecerit, ex *Hincmari* ſcriptis liquet, & quemadmodum negaſſe quibusdam, ex abſoluto Dei decreto, divinam Gratiam, atq; ita peccandi non tantum, ſed & in peccato ad ultimum uſq; vitæ halitum perſeverandi, abſolutam neceſſitatem introduxiſſe, ſumma Confeſſionis, quæ Godeſcalco tribuitur, perſpicuè edocet.

§. 16. Cæterùm utut Godeſcalcus ob impiam, quam propoſuerat ſententiam, duriſſima quævis in Occidente paſſus ſit, analogum tamen, ſi non eundem per omnia, errorem, de particulari Gratia, irreſiſtibiliter in hominem irregenitum, abſolutè prædeſtinatum, operante, ab aliquot annis defendunt, quos ab Angelico Doctore *Thoma*, Thomiſtas, a *Dominico Hiſpano*, annô 1233. à Gregorio IX. in Sanctorum numerum relato, Dominicanos hodiè appellant: Hos enim non tantum

Gratiæ

Diſcipuli D. Thomæ, &c. Confer *Pauli Ferry Metenſis* Specim. Scholaſtici Orthodoxi.

§. 17. Quamvis autem inter ipſosmet Pontificios, Jeſuitas ſcilicet, Veterum Pelagianorum, & Dominicanos, Veterum Prædeſtinatianorum reliquias, de arduis fidei noſtræ articulis, Gratiæ divinæ efficaciam & Liberi arbitrii poſt lapſum vires concernentibus, jamdudum diſputari cœperit, cui [illegible] *CONGREGATIO DE AUXILIIS*, paucis à Concilio Tridentino annis, autoritate Pontificis Romani, inſtituta medicam manum fruſtra adhibuit, nequicquam etiam Bellarmino, ab Aula Pontificia ſub ſpecie collati Archiepiſcopatus Ca-

L. 3. c. 5. puani, Clementis VIII. tempore, ſubmoto, qua de re Jacobus *Fuligattus* in vita Bellarmini videri poterit, omnium tamen vehementiſſime, repetitô anathematis fulmine, occaſione eorum, quæ *Michael Bajus* & *Cornelius Janſenius* docuerunt, celebres illæ de Auxiliis Gratiæ, itemq; de Concordia Gratiæ & Liberi Arbitrii controverſiæ agitari cœperunt. Scilicet ſuperiori Seculo Belga quidam & Lovanienſis Academiæ Profeſſor, ejusdemq; poſteà Cancellarius inclaruit, *Michael Bajus* dicebatur, quem unâ cum Cornelio Janſenio & Johanne Heſſelio,

Appar. p. 436. Poſſevinô teſte, Philippus II. Hiſpaniarum Rex ad Concilium

Bibliothec. Belg. Tridentinum miſit; *Ad illum*, (verba ſunt *Valerij Andreæ*,) *velut ad oraculum itum eſt, tanta erat ingenij* [illegible] *profunditate, doctrinæ excellentia, &c. In Sacrarum literarum Profeſſione, in Patrum Lectione aſſiduus erat,* [illegible] *mum illud ſidus, D. Auguſtinum NOVIES totum* [illegible] *invenit tamen ſemper, quod ruminaretur.* Huic igitur Bajô non tantum cum *Philippo Marnixio Sancti Aldegondi*, de Eccleſia [illegible] & Sacramento Altaris, controverſia, quondam fuit, ſed ob multas alias inſuper propoſitiones, Anthropologiam ſacram concernentes, Pontificiis ſuſpectus eſſe cœpit, [illegible] à Pio Vto *SEPTUAGINTA & NOVEM PROPOSITIONES* ejus, in rigore, & proprio verborum ſenſu, ab aſſertoribus intento, *hæreticæ, erroneæ, ſuſpectæ, temerariæ, ſcandaloſæ & in pias aures offenſionem immittentes,* damnatæ fuerint, quam feralem bullam, in regiſtro Pii Vti repertam, Grego-

rius XIII.

rio XIII. anno 1579. publicavit, vivente adhuc Bajô, cujus mortem ad annum Chriſti 1589. *Poſſevinus* refert: Improbaverat autem Bajus, in pleriſq; propoſitionibus, ab utroque Pontifice damnatis, Pelagianam Scholaſticorum ſententiam, & in oppoſitam Stoicorum inclinaverat, quemadmodum id ex ejusdem Bullæ verbis, à Poſſevino exhibitis, abundè liquet. *p. 458.*

§. 18. Michaeli Bajo mortuo in doctrina pariter & officio *Jacobus Janſenius Amſteldamenſis* ſucceſſit, de quo utut non legamus quod propoſitiones Anteceſſoris ſui publicè defenderit, privatim tamen easdem inculcaſſe hunc, probabile nobis videtur, ob id inter alia, quod *Valerius Andreas*, de Jacobi Janſenii noviſſimis, ſequentia annotarit: *Obiit annô Domini 1?2?, ætatis 73. non ſine ſanctitatis opinione, depoſitus in Sacello collegii, cui præfuerat, ad latus ſiniſtrum Michaelis Baji, ut quos idem pietatis & DOCTRINÆ SPIRITUS FECERAT CONJUNCTISSIMOS, tumulus non divideret.* Atq; hic ipſe Jacobus CORNELIO JANSENIO gentili ſuo, Michaelis Baji dogmata dubio procul commendavit; *Leerdamenſis* is, Cornelius nempe, fuit, anno 1585. honeſtis parentibus natus, qui poſtquam Lovanii & Lutetiæ, (ubi *Gvibertum Sacerdotem Oratorii & Abbatem S. Cirani*, utrumq; in Theologia verſatiſſimum conſentientes reperiſſe dicitur,) literis dediſſet operam, annô 1617. Lovanienſis Profeſſor, & anno 1636. ad Cathedram Yprenſem nominatus, anno deniq; 1638. Pridie Nonas Maji, uti in Valerii Andreæ Bibliotheca hæc annotantur, mortuus eſt, relictô de Peccato Originis, Libero Arbitrio & Gratia, abſoluto opere, cujus titulum fecit AUGUSTINUS JANSENII. Nam unum ferè è Sanctis Patribus vitæ ſuæ Ducem, ſtudiorumq; Magiſtrum Sanctum Auguſtinum delegerat, cujus opera omnia *DECIES* ferè, Libros verò de Gratia & Libero Arbitrio plusquam *TRICIES*, à capite ad calcem, decerptis & in adverſaria per claſſes diſtributis, quæ in rem videbantur, evolverat, quod de eodem citatus antea Valerius refert, & *Libertum Fromondum*, Janſenii in Lovanienſi Cathedra Succeſſorem, teſtem citat. *Bibblioth. l. c.* *In Epiſt. Româ miſſa.*

D §. 19. Quem

§. 10. Quam igitur [illegible] ſuam [illegible] [illegible] Cornel. [illegible] in publicum [illegible] in Teſtamento, [illegible] hora [illegible] dictavit:

Ego CORNELIUS, [illegible] & [illegible] Epiſcopus Iprenſis, de meo libro, commentariis, & [illegible] omnia mea ſcripta, ad [illegible] Capellanum [illegible] magno labore [illegible] Originalis, Copia [illegible] Magnifico Dno. Liberto Fromondo, & [illegible] Curtio. [illegible] difficulter mutari poſſe. Si tamen Romana [illegible] in qua [illegible] [illegible] [illegible] hodie [illegible]

[illegible] Romanæ Eccleſiæ [illegible] [illegible] [illegible] Hiſpaniarum [illegible] Opus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

r[illegible]am incauta ſentiendi & ſcribendi libido; niſi Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Epiſcopus Iprenſis D. D. Cornelius Janſenius ſingulari DEI providentia extitiſſet, qui piis multorum deſideriis ſatisfaciens antiquæ ſaniorisq́; doctrinæ placita reponeret in Auguſtino ſuo, quo quidem in Libro quod in Eccleſiæ fide & quotidianis precibus, profundiſſimoq́; omnium Theologorum Magiſtro latebat, aperuit, theſaurosq́; gratiæ & charitatis abſconditos fidelium intelligentiæ tam luculenter patefecit, ut auſim dicere, vix aliquem à B. Auguſtini temporibus extitiſſe, qui naturæ ſtantis vires, lapſæ vulnera & gratiæ per Jeſum Chriſtum liberatricis naturam, efficaciam, neceſſitatem penitius viderit, eruditiusq́; explicarit: Quamobrem cum hoc magnum opus fundatiſſimam in Scripturis doctrinam contineat, nihilq́; alienum doceat à mente Catholicæ Eccleſiæ, Apoſtolicæ & Romanæ, dignum profecto eſt, quod ab omnibus quam ſtudioſiſſimè legatur; ut homines propriæ infirmitatis conſcij humilientur ſub potenti DEI manu & ingenita vulnera agnoſcentes ad Medicum recurrant, quo Chriſtianos ſe re & verbis profiteantur.

Dogmata Janſenii AntiJeſuitica.

§. 20. Summam Janſeniticæ doctrinæ, quam novi Auguſtini Autor propoſuit, quod attinet, ſequentia potiſſimùm capita obſervanda veniunt. *Primò* quidam de Scholaſticæ Theologiæ Doctoribus ita ſentit, Platonicis Philoſophis cæciores eos eſſe; Hæreticos item imitari, *Nam hæreticis proprium eſt*, inquit, *ſimplici revelationis veritate nunquam eſſe contentum*. Voluntariam temeritatem iis adſcribit. Quæſtiones & veritates purè Scholaſticas nihil cum cognitione charitatis commune habere aſſeverat. Plerosq́; notitias genuinè Scholaſticas ita deſcribit, quod non niſi *PURÆ ABSTRACTIONES SINT, DEPURATÆQUE ARISTOTELICÆ METAPHYSICÆ ELIQUATIONES*, &c. Totus porro in eo eſt, ut Pelagianam de Libero Arbitrio & Gratia ſententiam in Pelagio primùm, poſt & in Maſſilienſibus, deniq; in Jeſuitis ipſis confutet, allegatis perpetuò Hipponenſis Præſulis Auguſtini verbis, quibus univerſum opus refertum eſt. In ampliorem uſum Auguſtino ſuo ſuccinctum compen-

I. *Tom. II. Lib. proœm. c. 6. p. 6. c. 8. p. 8.*

II.

306

[illegible]

ERRORIS MASSILIENSIUM

ET

OPINIONIS QVORUNDAM

RECENTIORUM

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΝ

[illegible]

STATERA.

Per Recentiores Quosdam [illegible] JESUITAS [illegible] [illegible]

III. [illegible]

IV. [illegible]

V. [illegible]

VI. [illegible]

VII. [illegible]

VIII. [illegible] ab Augustino vocari. *Pelagianum* [illegible] dicat, Liberum Arbitrium, etiam post lapsum [illegible]

IX. [illegible] In humani corporis propagatione [illegible]

comprehendi voluerint, *Enoch, Melchiſedech, Abraham*, [illegible]
Jacob, Joſeph, Jeſum Nave, Phineem, Samuel, Nathan, H[illegible]
Helizæum, Michaam, Daniel, Ananiam, Azariam, M[illegible]
Ezechiel, Mardochæum, Simeon, Joſeph, cui deſponſata erat virgo
Maria, Johannem, &c. interq; fœminas: *Deboram, An*[illegible]
Samuelis matrem, Judith, Eſther, alteram Annam filiam Ph[illegible]
Elizabeth, ipſam etiam Domini Salvatoris noſtri matrem, [illegible]
ſine peccato confiteri neceſſe ſit pietati: maximeq;, *A*[illegible]
Tom. 1. L. 4. quia dicitur: verax, ſine crimine, juſtus, Dei cultor, abſti-
cap. 14. nens ſe ab omni re mala, & *Zachariam cum Eliſabeth*, &c.
XXVI. *Pelagianum & erroneum eſſe*, ſi quis opera ſupererogationis
T. 1. l. 4. c. 10. aſſerat, ſeu poſſe nos plura facere, quam quæ Deus requiſivit.
XXVII. *Pelagianum & erroneum eſſe*, ſi quis neget, modum [illegible]
XXVIII. uniformem eſſe. *Pelagianum & erroneum eſſe*, Sch[illegible]
de Gratia congrua commentum, nec præſcientiæ Dei [illegible]
T. 3. l. 2. c. 8. emplaſtrum ſatis mederi vulneri, quod gratiæ Chriſti medici-
XXIX. nali infligant aſſertores gratiæ congruæ. *Exorb*[illegible]
T. 3. l. 2. c. 2. los recentiores, qui per gratiam Chriſti medicinalem intelli-
gunt habitualem quandam gratiam, cum potius in [illegible]
ſpiratione & motione ad bonum eadem conſiſtat, &c.

§. 21. Hæc & ſexcenta alia paſſim in Scriptis ſuis [illegible]
Janſenius, nec contentus eſt ſemel de erroribus hiſce [illegible]
quin potius eandem doctrinam ſæpius, atq; in pluribus [illegible]
repetit, ne opinari quis poſſit, excidiſſe Autori tales, adverſus
communem Jeſuitarum opinionem conceptas ſententias. Imò
non multum remiſſior adverſus Jeſuitas in hac cauſa Janſenii
& aſſeclarum Zelus eſt, quam adverſus Pelagianos Auguſtini
fuiſſe legimus, cum neglectæ fidei & ſalutis doctrinæ paſſim
Alia Janſe- adverſarios ſuos accuſet. Enimverò præter ea, quæ contra
nii dogma- NeoPelagianos diſputat Yprenſis Præſul, multa alia inſuper
ta. immiſcet dogmata, quæ peculiarem claſſem poſtulare [illegible]
I. videntur. De Adami ſtatu & nativa conditione [illegible]
pius ſatis congruè loquatur, ſuſpecta tamen [illegible]
poſſet, *ÆQVABILIS LIBERTATIS INDIFFEREN-
TIA* in ſtatu illo aſſerta, quaſi hominem ἀδέσποτον crea[illegible]
[illegible] l. 7. c. 10. *Ex hac igitur*, ait, *ſpontanea creatura rationalis in* [illegible]
[illegible]

Google

omnibus, hoc eſt, pro hominibus omnium nationum, linguarum &
gentium, Judæis videlicet, ac gentilibus, ex quibus congre-
c. 5. *gatur univerſus populus DEI, ſecundum iſtud Apocalypſeos.* Re-
demeſti nos DEO, in ſangvine tuo, ex omni tribu & lingva &
1. Joh. 1. populo & natione. Ad clariſſimum S. Johannis dictum: *Ipſe*
eſt propitiatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantum,
ſed etiam pro totius mundi, ita excipit: *Non pro noſtris tantum,*
quibus iſtam Epiſtolam ſcribo, ſed pro univerſo populo fidelium iſtius
Eccleſia toto mundo diſperſa; vel, quod in idem redit, *non pro*
Joh. 3. *noſtris tantum Judæorum, ſed etiam Gentilium, ex quibus una con-*
ſtituitur toto mundo fidelium Eccleſia. Non minus Salvatoris
noſtri verba: *Sic DEus dilexit mundum, ut filium ſuum unigeni-*
tum daret,&c. ita exponit, *electos eſſe totum mundum ſeu* [illegible]
VI. pro quibus ſe redemptionem dederit. E Janſenii igitur mente
T.3.l.10.c.2. Solis electis DEus beneficia liberationis præparavit, quæ con-
cepta ejus verba ſunt. Infideles autem carere Gratia ſufficienti
ad ſalutem tam proxima, quam remota & omnis principii vitæ
T.3.l.3.c.11. aſſerit, qui titulus eſt capitis. *Prædeſtinationem* porrò duplicem
VII. ſtatuit Janſenius, alteram ad vitam, ad mortem alteram, &
T.3.l.9.c.3. hanc doctrinam Catholicam eſſe fingit, cujus interpres Augu-
ſtinus fuerit, qui locutionibus ſuis variis indicarit, verè & pro-
priè non minus æternam damnationem prædeſtinari malis,
atq; bonis beatitudinem ſempiternam; ut proinde ſicut ſim-
pliciter dicimus, aliquos prædeſtinari ſalvandos, ita & ſim-
pliciter dicatur, aliquos prædeſtinari damnandos, &c. Alibi
VIII. verò, ubi totum prædeſtinationis negotium explicare cona-
tur, *Reprobationem* quoq; *duplicem* proponit, quarum alte-
ram negativam vocat, ab abſoluto DEI decreto dependentem,
alteram poſitivam. Ut ſumma quidem cauſa damnationis ſit
DEI, prætereuntis quoſdam, placitum, proxima verò infer-
nalium pœnarum, actualis hominum malitia, prætteritionem
DEI neceſſario ſequens, eò cauſarum & cauſati ordine, qualis
T.3.l.10.c.2. in naturaliter agentibus conſpicitur. *Videt, ait, hoc ipſo quod*
DEus non omnes ſed certos tantùm & peculiariter ſelectos, a per-
ditione ſeu damnatione, quam incurrerunt, liberandos eſſe decre-
vit, & illis ſuis beneficia liberationis danda præparavit, [illegible]

[illegible]

exclusos esse, negativè reprobatos. Hoc enim nihil eſt aliud, quam eos hoc ipſo non eſſe prædeſtinatos, ut per talia liberationis beneficia à damnatione liberentur. Videt, hoc ipſo quoq; reliquos, qui ſic ab illo numero liberandorum beatiſſimo ſecluſi ſunt, & negativè reprobatos, etiam poſitive reprobatos dici poſſe. Non enim ſic præteriti ſunt à Deo, ut quodammodo manſerit voluntas ejus de ipſorum ſalute vel perditione ſuſpenſa: ſed ſic, ut fuerit voluntas fixa, eos relinquendi in iſto ſtatu, ex quo cæteros liberare ſtatuebat. Ille autem citra dubium perditionis ac damnationis eſt ſtatus. Hoc ipſo igitur quo relinquuntur in ſtatu damnationis, poſitivè quoq; reprobati ſunt, quia DEus non ſolum eos non vult liberare, ſed etiam poſitivè vult in damnatione relinquere, quia ira DEI manet ſuper eos, ex qua præter ipſum eos nemo liberare poteſt. Porrò iſta poſitiva reprobatio non ſic intelligenda eſt, quaſi DEus hoc ipſo, quo quosdam liberandos ad æternam vitam eligit, cæteros poſitivè ad pœnas omnes ſingulas, quas in inferno reipſa pro peccatis omnibus paſſuri ſunt, reprobando damnaverit. Hoc enim decretum, ſine dubio, poſterius eſt & omnium futurorum peccatorum, ipſiusq; mortis in peccatis præſuppoſitæ prævisionem; ſed ita potius, ut hoc ipſo cæteros præteritos poſitivè voluerit excludere duntaxat ab æterna vitâ, quæ eſt in regno ſuo: ſive quod idem eſt, poſitivè noluerit eos à toto ſtatu perditionis, in quo eos jacere videt, hoc eſt, finaliter à perditione liberare. Quod ſanè non eſt aliud, quam velle damnare, quatenus excluſio à vita æterna & regno Dei, graviſſima creaturæ rationalis eſt damnatio. Tandem verò, quia peccatum iſtud non ſolum excluſionem à Dei regno meruit, ſed aliam etiam ſenſibiles pœnas, neque omnes quos à regno ſuo reprobaverit, cum iſto ſolo damnatæ originis peccato ex hac vita diſceſſuros videt, cum eos in peccatis morituros eſſe prævideri, decretoria damnationis totali ſententia æternis ſuppliciis addicuntur. Atq; ad hos ipſos, abſolutè ſcilicet præteritos ſeu reprobatos, Infantum non baptizatorum, ex Janſenii mente, ſpectat cœtus, de quibus ita univerſè ſentit, eos ſine diſcrimine damnari: *Unde niſi ex antiquiſſimo, & Apoſtolica traditione, qua Eccleſiæ Chriſti inſitum tenent præter Baptiſmum & participationem menſæ Dominicæ, non ſolum ad regnum DEI, ſed nec ad ſalutem & vitam æternam* IX. Tom. I. de Hær. Pelag. L. 3. c 20. p. 68.

E

quem-

qui conſulit, ſuadet, præcipit, rogat, blanditur ſeu extrinſecus ſeu interius, ſed hæc ſe habet in ipſa potentia voluntatis, quam propriè ſua ſuavitatis magnitudine ad volendum applicat, & applicando determinat, utpote cauſans in ea hoc ipſum ut ſe determinet, ideóq; prædeterminat. Quia ut ſit nutus voluntatis, ut ſit induſtria tanta, ut ſint opera charitate ferventia, ille tribuit, ille largitur. Nempe infundendo delectationem objecti, qua amplius nos demulcente, hoc ipſum neceſſum eſt, ut velimus & operemur. Ex quibus perſpicuè apparet, impoſſibile eſſe; ut adjutorium illud cœleſtis delectationis non determinet, immo prædeterminet voluntatem; quia facit ut velis, & ſine illa velle non poſſis; facit etiam ut ardentius velis, & ſine illa ardentius velle non poſſis; facit denique, ut neceſſe ſit animum iſtuc ſequi, ſecundum iſtud operari, quod amplius delectaverit. Ut ut deniq; prædeſtinationem ad culpam nec ipſemet Janſenius approbare voluerit, quando alicubi ſcribit: *De malo culpæ non vertitur illa controverſia, quia Catholica fides docet, DEum culpæ autorem eſſe non poſſe, & per hoc nec illam prædeſtinare poſſe*, ſincerus tamen per omnia nec in hoc puncto nobis videtur; *Traditionem enim in deſideria cordis*, cujus Apoſtolus meminit, *effective* explicat, nec admittere vult, ut dicatur Deum permittendo tradidiſſe, & hunc potiùs Catholicum ſenſum eſſe ſcribit, *quaſi DEus gratiam ſuam ſubtrahendo, diabolum immittendo, aliisq; occultis ac mirabilibus modis, ex profundo judicio potentiaq; venientibus, peccatores ita ſuis deſideriis traderet, ut fiant eadem peccata, & peccatorum, & ſuppliciorum merita futurorum.* Cæterum cum animadverterit Janſenius, dogmata hæc ſua veterum quoq; Prædeſtinatianorum fuiſſe, novô quodam commentô elabi conatus eſt, quaſi Auguſtinus, & quos Prædeſtinatianos olim vocarunt, idem docuerint. *Non eſt*, ait, *hæreſis, ſed calumnia, quâ Maſſilienſes S. Auguſtini doctrinam infamarunt. Exiſtimo nunquam in rerum natura fuiſſe hæreſin Prædeſtinatianam vel hæreticos Prædeſtinatianos: ſed è contrario doctrinam Catholicam, quam Sanctus Auguſtinus & Proſper docuerunt, ſub nomine iſtius hæreſis calumniosè a Maſſilienſibus traductam eſſe. Itaq; hæretici illi Prædeſtinatiani non fuerunt alii, quam S. Auguſtinus, Proſper, Hilar.*

XI.
Tom 3. L. 9. c. 9.
Rom. I.
Tom. I de Hær. Pelag. L. 4. c. 5.
XII.
Tom. 1. L 8. c. 23.

Epitaphium ſeu compendium doctrinæ, quam vocat novam Autor ille poſuit.

STA VIATOR

UBI STETIT JANSENIUS,

Hic jacet nova Doctrina;
Hoc eſt falſa, quia de Deo nova,
Ut Deus ipſe eſſet falſus
Si poſſet eſſe novus.
De natura pura nimis ſanè,
De natura ſana nimis purè,
De lapſa nimis crudè ſenſit.
Poſt calumnias naturæ non pepercit Gratiæ,
Et Deum (Gratiam ſufficientem non ſuppeditantem,)
Ut debitorem eſſe, non, facit crudelem.
Ut hominem liberum faceret captivum,
Ut corrumpat bona opera, corrumpit merita;
Ut excuſet peccatum, facit neceſſarium,
Denique Chriſtum [illegible], negat pro omnibus mortuum.

ABI VIATOR,

Et ſi amas Auguſtinum fuge Janſenium.
Non eſt Auguſtinianus qui [illegible] habet Auguſtinum.

E 3 [illegible]

§. 25. Acceſſerunt ad hæc Pontificum Romanorum Decreta; Nam *Urbanus VIII.* jam annô 1641. Janſenii proſcripſit librum, hoc prætextu, quod adverſus Decreta Pauli V. & ſua, prohibentia, ne quis tractatus in materia de Auxiliis divinæ Gratiæ, abſq; Sedis Apoſtolicæ licentia edatur, cum gravi ſcandalo in lucem produſſet. *Innocentius vero X.* quinq; pluriſimum propoſitiones ex univerſo opere ſelegit, adverſus quas fulmina ſua vibraret: Ita enim habet Declarationis ejus, anno 1653. Pridiè Kalendarum Junii conſcriptæ, ſumma: *Cum ab initio hujuscemodi diſcuſſionis ad divinum implorandum auxilium multorum fidelium Chriſti preces, tum privatim, tum publicè indixiſſemus, poſtmodum iteratis eiſdem ferventius, ac per nos ſollicitè implorata Spiritus S. adſiſtentia, tandem divino Numine favente, ad infra ſcriptam devenimus declarationem & definitionem.* Primam *prædictarum propoſitionum: Aliqua DEI præcepta hominibus juſtis, volentibus & conantibus ſecundum præſentes, quas habent vires, ſunt impoſſibilia, deeſt quoq; illis Gratia, qua poſſibilia fiant; Temerariam, impiam, blaſphemam, anathemate damnatam & hæreticam declaramus & uti talem damnamus.* Secundam: *Interiori Gratiæ, in ſtatu naturæ lapſæ, nunquam reſiſtitur: hæreticam declaramus & uti talem damnamus.* Tertiam: *Ad merendum & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione: hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.* Quartam: *Semi-Pelagiani admittebant prævenientis Gratiæ interioris neceſſitatem, ad ſingulos actus etiam ad initium fidei, & in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare: falſam & hæreticam declaramus & uti talem damnamus.* Quintam: *Semi-Pelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe; falſam, temerariam, ſcandaloſam, & intellectam eo ſenſu, ut Chriſtus pro ſalute duntaxat prædeſtinatorum mortuus ſit, impiam, blaſphemam, contumelioſam, divinæ pietati derogantem & hæreticam declaramus & uti talem damnamus. Mandamus igitur omnibus Chriſti fidelibus utriusq; ſexus, ne de dictis propoſitionibus ſentire, docere, prædicare aliter præſumant, quam in hac*

præſenti

unicuiq; illarum ſigillatim inuritur, iterum damnamus a[illegible] *librum ſæpe dicti Cornelij Janſeny, cui titulus Augu*[illegible] *alios tam manuſcriptos, quam typis editos & ſi quos f*[illegible] *rum edi contigerit, in quibus prædicta ejuſdem Corn*[illegible] *doctrina, ut ſupra, damnata defenditur vel aſtruitur, aut* [illegible] *detur & aſtructur, damnamus itidem atq; prohibemus M*[illegible] *tes omnibus Chriſti fidelibus, ne prædictam doctrina*[illegible] *dicent, doceant, verbo vel ſcripto exponant, vel* [illegible] *publice vel privatim, palam vel occulte, imprimant* [illegible] *& cenſuris contra Hæreticos in jure expreſſis, ipſo fa*[illegible] *declaratione incurrendis.* Quin & eo usq; Curiæ [illegible] ſiti primarii Jeſuitæ progreſſi ſunt, ut anno 166[illegible] tionibus Catholicis, de Incarnatione, in Collegio [illegible]

Tb. XIX. & XX. tano Pariſienſi ventilatis ſequentia inſeruerint: [illegible] *Seculo X. Schiſma Photy invaleſcens Græcos ab* [illegible] *disjunxit. Chriſtum nos ita caput agn*[illegible]*imus,* [illegible] *dum in cœlos abijt, primùm Petro, tum deinde* [illegible] *miſerit, & EANDEM, QUAM HABEBAT IPSE,* [illegible] *FALLIBILITATEM CONCESSERIT, qu*[illegible] *thedra loqueretur. Datur ergò in Eccleſia Romana* [illegible] *rum fidei judex infallibilis, ETIAM EXTRA CON*[illegible] *GENERALE, tum in Quæſtionibus Juris, tum* [illegible] *poſt Innocent. X. & Alex. VII. Conſtitutiones FIDE* [illegible] *CREDI poteſt, librum; cui titulus,* Auguſtinus [illegible] *hæreticum, & propoſitiones, ex eo decerptas, eſſe Janſeny &* [illegible] *Janſeny damnatas.*

§. 24. Enimverò nec ſic quidem obt[illegible] quæ deſiderarunt, quibus enim Janſenii doctrina [illegible] anteà, vehementius eam propugnarunt, us[illegible] alios innumeros libellos, in quibus Janſenii doctrina [illegible] mata eſt, *Catechiſmus Gratiæ* anno 1650. prodierit, [illegible] verſam Janſenii doctrinam paucis pagellis compl[illegible] tor & certas precationum formulas addidit, pro [illegible] Gratia divina, qualem Janſeniani profitentur. De Bull[illegible] Papali ab initio certaminis emiſſa, ita Mech[illegible] Epiſcopus cum reliquis Epiſcopis & Provinciæ [illegible]

[illegible]

ſtatuit, ſub & obreptitiè eam extortam & rationes pene multas adeſſe, cur locum invenire in Belgio non poſſit. Et quamvis Lovanienſes quidam Theologi contra ſuammet Facultatem pro Jeſuitis conſpirarint, hinc inde tamen ſuppetias accepit Janſenianorum cohors & è Galliis imprimis, quarum incolis Pontificum Decreta veri nominis Bullæ videntur, id eſt vani & ventoſi impetus, neq; iidem Petri claves multum timent, nec Pauli enſem, quatenus à Romano Epiſcopo arma hæc tractantur, cum dignisſimi Pontifice Romanô Tituli, quem Philippus Francorum Rex Bonifacio quondam dedit, ſubinde recordentur: *Sciat TUA MAXIMA FATUITAS, &c.* Unde nec mirum eſt, quod Jeſuitarnm Aſſertioni, quam præcedente paragrapho citavimus, Parochi & Theologi Pariſienſes aliud quoddam ſcriptum anno 1662. oppoſuerint, ſub titulo: NOVA HÆRESIS JESUITARUM, in quo inter alia ita de Jeſuitis ſentiunt: *Jeſuitæ nec limites amplius, nec exempla habere volunt ſuæ impudentiæ atq; errorum. Neq; enim ſatis habent, Papam fatere infallibilem, quemadmodum id alÿ fecerunt Theologi, ſed eandem ipſi tribuunt infallibilitatem, quam Chriſtus habuit in his terris, & quemadmodum iſthæc Chriſti infallibilitas ſe ſe extendebat ſuper omnia & non modo ſuper res jam revelatas, ſed etiam quæ nondum factæ erant, quasq; ipſe dicendo revelabat: ita Papam eandem etiam habere infallibilitatem aſſerunt, non ſolum quando Eccleſiæ proponit ea, quæ ex Dei revelatione habet; Sed etiam quando proponit facta, quæ ex Dei revelatione non habere certum eſt, qualia videlicet ſunt Janſenÿ propoſitiones quædam.* Mox errorem hunc non eſſe ſimplicem ſcribunt, nec vulgarem hæreſin; Sed errorem maximorum originem & *Generalem Hæreſin, quæ totam Religionem evertat.* Item: *Quicunq; igitur dicit, rem non revelatam à Deo, nec divino teſtimonio comprobatam; qualis videlicet eſt:* num propoſitiones quædam ſint recentioris horum temporum Auctoris? *eſſe objectum fidei divinæ,*

nobis inſerviat: *Non intendentes per hanc declarationem & defi-
nitionem ſuper prædictis controverſiis approbare ullatenus alias
opiniones, quæ continentur in Sectariorum citatorum libris.*
Primo igitur de Jeſuitarum opinione hoc certiſſimum judica-
mus, Pelagianiſmum per omnia eundem ſapere, niſi & magis
erronea illa ſit, quod fautores ejus Gratiam Dei Libero ho-
minis arbitrio manifeſtè ſubordinent, & in hunc uſum ſcien-
tiam mediam, quam vocant, excogitarint. Equidem & ea
Deum cognoſcere, quæ hypotheticè futura, ſeu quæ non, niſi
certa conditione poſitâ, eventura, negatâ eâ, non eventura
& ita futuribilia ſunt, dubium non eſt, cum omne intelligibile
perfectiſſimæ Dei ſcientiæ objectum ſit, & humanus quoque
intellectus hypotheticè futura apprehendat ſæpè; Exempla
inſuper hujusmodi futuribilium à Deo cognitorum in Scriptu- *1.Sam.13, 13.*
ræ S. præſto ſunt, ut Sauli, regnum ſub conditione pietatis, diu- *1.Sam.23,12.*
turnum futurum, David à Ceilanis, ſi manſiſſet in urbe, hoſti
tradendus, Judæorum futura felicitas, niſi Palæſtina egreſſi *Jer. 27, 17.*
eſſent; Quo ſpectat Eliſæ & Joahæ colloquium, Tyriorum & *2.Reg.13,19.*
Sidoniorum pœnitentia, de quibus & ſimilibus, pro Scientia *Matth 11,12.*
Dei media argumentis, *Maximè Reverendum & Excellentiſſi-* *Syſtem. T.2.*
mum Dn. D. Calovium, Patronum & Præceptorem noſtrum hono- *c 10. p.516.*
ratiſſimum, accuratè, quod ſolet, agentem vide; In Salutis *ſeqq.*
tamen negotio liberæ voluntatis noſtræ uſum prius explorare
Deum, ut Gratiam inclinationi huic convenientem indulgeat,
& falſa, & Deô indigna, & conditioni hominis lapſi incon-
gruens, & inepta opinio eſt. *Falſa* quidem, quod Deus ſine
conditione prævisæ in nobis dignitatis vel inclinationis,
omnibus hominibus, quantum in ſe eſt, Gratiam ſuam pro-
miſerit, eandemq; à *πρωτευαγγελίῳ* tempore in hunc diem
usq; ſingulis exhibuerit. *DEO indigna*, quod per hanc hy-
potheſin in ſigno rationis divinæ cauſa ſecunda inciperet mo-
tum ſalutarem & primam cauſam anteverteret, cui nec alius

arbitrium in peccatis mortuum & ſeruum [illegible]
permiſit, atq; in judicium ſuum [illegible]
Gen. VI, 5. indigentia. [illegible]
1. Petr. 2. [illegible]
vulit res. [illegible] voluntatem [illegible]
[illegible]
cenſione [illegible] ad [illegible]
concurrere, modo voluntas [illegible]
Eadem loca quæ de [illegible]
tantum, haberi debent; Quod [illegible]
hoc negotio volumus [illegible]
cenda erit congrua; ac reſpectu [illegible]
enim nulla erit congrua. [illegible]
illa efficacia interna & perpetua [illegible]
in converſionis negotio inſtrumentis [illegible]
Gal. III, 27. Tit. III, 5. Sed nec [illegible]
nullam Gratiam hominis in peccatis mortuam [illegible]
2. Cor. 3, 5. gnere; neq; enim alias [illegible]
1. Cor. 1, 26. ſibi relicto denegaſſet [illegible]
Rom. 8, 7. quæ adverſatur, [illegible]
Non magis congruum [illegible]
Marc. 5, 41. tia, quam Chriſti Vox [illegible]
exemplo [illegible]
dat in Salvator [illegible]
non poterat, [illegible]
in converſionis negotio, quæ ad [illegible]
ſurrectio eſt, [illegible]
continere & fungi [illegible]
Epheſ. 2, 5. Spiritu Sancto hæc omnia [illegible]
ſeqq. hypotheſes [illegible]
opinionibus [illegible]
conciliari [illegible]
§. 17. Neque vero [illegible]
menta [illegible]
pientem [illegible]
[illegible]

[illegible], Janſenianos impingere videmus, quippe qui uſq; adeò libertati noſtræ adverſantur, ut per [illegible] peccet homo libere & *Gratiam* Dei ſpernat. Et [illegible] non negamus, eſſe quoſdam neceſſitatis modos, per quos arbitrio noſtro libertas ſua non aufertur, cum nec primus homo [illegible] obligationis liber fuerit, nec ea, quam *Conſequentem neceſſitatem* vocant, libertati ſit contraria, [illegible] tamen ob id concludendum, Voluntati ſolam violentiam repugnare, quæ ſtante libertas ejus iterum emineat; [illegible] bruta, nulla violentia adducta, agant quædam, [illegible] poſſet, Liberi arbitrii capaces eas eſſe. Quod quam [illegible], nemo non videt. Potius igitur habendum [illegible], omnem neceſſitatem Phyſicam, antecedentem & prædeterminantem Libertati Arbitrii contrariam eſſe. Porrò, quod Gratiam Dei ſalutiferam, & fontem Gratiæ Chriſti meritum, ad totum genus humanum ſe extendere, neget Janſenius, in eo dogmate non aliis, quam quibus Calviniani ab Orthodoxis conſtringi argumentis ſolent, convincendus erit. [illegible] & ab Ezechiele aliquoties inſinuatum, clarius eſt, quam quod Sophiſtica arte poſſit eludi: Nec Paulus [illegible] Gratiæ & [illegible] amplitudinem, exæqua- [illegible] Catholica [illegible] illa, quæ Servatorem noſtrum [illegible] habet, & in Sole ſcripta eſt, ut ſtatuamus aliter, per- [illegible]. Sed nec alia dictis, quæ Janſenius corrumpere conatus eſt, [illegible] ſecuſſit lumen, ut cum tenebris collata [illegible] ſplendere magis videantur. Vocabuli Prædeſtinationis [illegible] quod attinet, non [illegible]. Eccleſiaſticos ſcriptores quandoq; in genere [illegible] id comparaſſe. [illegible] vero [illegible] ſe extendere [illegible]. Electionis & Prædeſtinationis vocabula permutari ſæpe animadvertemus. Reprobationis [illegible] Janſenii ſententiam non juvat quicquam. Quamvis enim concedi poſſit, excluſionem à Gratia

[illegible]
Rom. 5, 18.
[illegible]
Joh. 3, 16.
Eph. 1, 4.
Rom. 8, 30.

DEI ſpernunt; Hic autem magis poſitivè DEI [illegible] ſe habere, quatenus pœnas, ut juſtum Judicem dec[illegible], [illegible] decernit & irrogat; neuter tamen actus à prævi[illegible] tentiæ abſolutus cenſeri debet, cum nemi[illegible] DEUS præterierit, qui omnibus omnino la[illegible], ne [illegible] cluſo, liberationis media indulſit. Co[illegible] Gen. [illegible] Rom. XI, 32. Ut taceam ipſismet Calvinianis [illegible] militonibus, tutum non videri aſylum hoc, cum [illegible] idem illud *Ludovicus Crocius, Conradus Bergius, & Her[illegible] Hildebrandus* jamdudum diſputarint. De Infantum ante baptiſmum decedentium ſtatu, quamvis intricata q[illegible] Patribus ſit, tantum tamē abeſt, quo minus horrend[illegible] tiæ, quam Janſenius ſequitur, calculum noſtrū a[illegible] ut ſi fidelibus parentibus, (qui quotidianis precibus, qua[illegible] ritas non eſſe, DEUS ipſemet pronuntiat, pro liberis [illegible] nati ii ſint, hæredes vitæ æternæ eos eſſe, ad quam [illegible] perveniant, intrepidè aſſeramus: modum, quo pr[illegible] eadem, Sapientiæ divinæ committentes. N[illegible] enim Gra[illegible] divinæ fontem anguſtiorem cenſere debemus hod[illegible] quam olim fuit, quando David de filioli ſui, ante o[illegible] mortui, nec circumciſi, ſalute ne dubitavit quidem. [illegible] tam Baptiſmi neceſſitatem eſſe, quanta fidei eſt, [illegible] noſtri verba perſvadent, quibus innuit *a[illegible]* [illegible] Sacramenti damnare, *Qui crediderit & bapti[illegible] vabitur: QUI VERO NON CREDIDERIT, [illegible] bitur.* Etſi deniq; Gratiæ divinæ efficaciam [illegible] gratiſſimô animô omnes fateamur, irreſiſtibiliter [illegible] rari eam, falſa Janſenii aſſertio eſt, quia Scripturæ [illegible] Conf. Pſal. LXXXI, 14. Prov. I, 24. Eſa. LXV, 2. [illegible] 37. Luc. VII, 30. Act. VII, 51. Præclare *Hulſemann[illegible] quidem verum eſt, DEum non offerre ſolum Gratiam [illegible] deinceps, donec voluntas noſtra velit; ut eff[illegible] ade[illegible] noſtra ſuſpendatur; ſed DEum conferre, inſerere, [illegible] tentem motum in noſtram voluntatem, operand[illegible], a[illegible] nando eam ut velit. Sed hinc non ſequitur, nec verum eſt, [illegible] effectus non ſuſpenditur à voluntate noſtra, etiam irrit[illegible] eff[illegible],*

Diſp. 8. th. 83 ſeq.

Diſput. 2. de Suff. c. M. C. th. 89. Declarat. Orthod. p. 154. ſeqq.

2. Sam. 12, 13.

Marc. 16, 16.

de Auxil. Grat. p. 310.

non

non ſuſpenditur à voluntate noſtra, ſed convertimur irreſiſtibiliter. Ut convertamur, ſolius DEI eſt; Ut convertamur, noſtrum eſt, opus in nobis [illegible] *laudandæ, liberum tamen à neceſſitate.* De [illegible] in reprobum ſenſum, qui Deo adſcribatur eodem, [illegible] quæ Prædeſtinatianorum fuerit opinio, alibi à nobis [illegible] eſt. Auguſtinum denique ab hac hæreſi, cujus [illegible] eum [illegible], optime vindicavit *Mat. Ant. De D. Ca-* [illegible] *in Harmon.* Calvin. p. 57.

§. 76. Reſtat igitur, ut nimium quæ noſtra & Ortho-doxa de propoſitis difficultatibus, quas & Jeſuitæ & Janſe-niani [illegible], ſententia ſit, exponamus: Quem-admodum igitur [illegible] Liberi Arbitrii deſcriptio, & quæ omni ſtatui generis humani congruat, periculoſi & difficilis eſt, [illegible] impoſſibilis, ita pro diverſitate conditionis noſtræ arbitrii [illegible] affirmabimus. Quod ſi igitur Homines [illegible] Arbitrium, Liberum id fuiſſe, dubium [illegible], cum [illegible] id docuerit ſatis: Attamen [illegible] Libertas illa non conſiſtebat, [illegible] homo juſtus & ſanctus à Deo creatus fuerit, atque origina-[illegible] primi hominis naturalis fuerit. Con-ſiſtebat igitur libertas illa in rationali promptitudine boni [illegible], & perſiſtendi in concreata integritate, quæ non niſi [illegible] Liberi Arbitrii abuſu, evertenda erat. Poſt lapſum, [illegible] converſionem, vel in eadem, vel poſt eam, [illegible] noſtri indagemus, & ante converſionem, vel in ordine ad [illegible] naturalia, vel civilia, vel Spiritualia. In ordine ad [illegible] naturalia, ſeu quæ ad naturæ ſuſtentationem pertinent, [illegible] neceſſarium agens homo eſt, quoad modifica-[illegible] & circumſtantiarum apparatum, pro ſua diſpoſi-[illegible]: Quemadmodum & civilium actionum [illegible] Dominus eſt homo, ut matrimonium iniſſe, [illegible]

1.Cor.2,14 non Pædagogica, ab eventu ſic dicta, inſtituta, quæ ſine bono
motu ſuſcipiuntur, ſed quæ ſalutem ipſam concernunt com-
2.Cor 3,5 mina. In converſione uti ſola operatur Gratia, nec irreſiſti-
biliter cogendo, nec morales ſaltem perſvaſiones ſuggerendo,
ſeu proponendo nobis objectum amabile, ſed verò, divino &
ineffabili, atq; ut nonnemo loquitur, amoroſo influxu poten-
tiæ ſuæ, ita Liberum Arbitrium & ipſum operatur, ſed re-
ſiſtendo naturaliter divino verbo, cum hujusmodi homo, qui
Ephef. 2, 3. Φύσει ſeu naturâ eſt filius iræ, ſit ſimul *ἀντιστρατευόμενος τῷ*
νόμῳ. Præventus autem Gratiâ aptitudinem quandam acce-
2.Cor.3,5. pit; In potentia igitur paſſiva ſpectari tunc poteſt, ſed ita,
ut potentia illa non-naturalis dicatur, quæ apta ſit naturaliter
habere actum, uti è ſemine fit corpus animatum, ſed è ſuper-
naturali principio oriunda, nonnulli obedientialem vocant.
Enimverò & obedientialis illa potentia alterius ordinis eſt,
quam trunci & lapidis ad eundem ſcopum, neq; enim neceſſe
hic eſt, ut per concurſum DEI miraculoſum eliciatur actus,
nec ſpecialis concurſus protinus miraculoſus dici debet, qua-
lis ſcilicet eſſet, ſi è lapidibus filii Abrahæ producerentur, nec
ſecundum potentiam ſuam abſolutam agit DEUS, ſed ordinatâ
& potenti flexione ita hominem occupat, ut ſublatô per præ-
venientem gratiam naturali obice, & ceſſante per collatam
ulteriorem Gratiam malitioſâ reſiſtentiâ, accipiat tandem
Spiritum Sapientiæ & revelationis per agnitionem DEI, illu-
Eph.1,17,18. minatos oculos mentis ad ſciendum, quæ ſit ſpes vocationis
ejus & quæ divitiæ gloriæ hæreditatis ejus in Sanctis. & verâ
ac vivâ fide donetur, adeoq; per ſolam DEI Gratiam, ſine
voluntatis ſuæ *συνεργεία*, regeneretur & convertatur. Quâ
ſtipatus facultate cooperari DEO incipit & utut reluctetur
caro, atq; perfectionem impediat, ſubinde tamen novas nacta
ſuppetias, audentior evadit, DEOque ſuo gratias decernit
debitas, quas & nos eidem in præſenti
dicimus.

SOLI DEO GLORIA!

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata. *Lit.B.fac.1.lin.25.lege* Critobuli, *lin.29 lege* fœditatem, *fac.4.lin.5.*
lege nihil niſi indiſpoſitio. *f.7.lin.11. lege* noſſe percupiunt. *lin.19. lege* conci-
liaſſet. *fac.8.l.19.* malos. *Lit.C.fac.1.lin.21.lege* quia judicabimur ...
fac.8.lin.ult.lege feralem Bullam.